

Biblioteques noves: Sabadell i Veterinària

Amb el nou curs acadèmic han estat inaugurades les instal·lacions de dues biblioteques de la UAB.

D'una banda, el nou local de la Biblioteca Universitària de Sabadell, que està especialitzada en ciències empresarials i en informàtica. Disposa d'un fons d'onze mil volums i al voltant de set-cents títols de publicacions periòdiques.

Organitzada en tres nivells, disposa d'una sala de monografies a la planta baixa i d'una de revistes i d'estadística a la planta inferior, amb punts de lectura per a 84 i 98 persones, respectivament, que cobreixen un espai de 1560 m².

A més del servei de préstec i d'autoservei de fotocòpies a la planta baixa, han estat assignats espais al servei de mediateca i al de documentació a la planta superior, projectes que es posaran en marxa properament. A la petita mediateca es podran consultar vídeos diversos, dels quals sobresurt els relacionats amb el món de la indústria i dels negocis, i en *cassettes* didàctics d'aprenentatge de la llengua anglesa en el món empresarial. El servei de documentació presentarà la novetat d'oferir la consulta d'una col·lecció de *software* bàsicament especialitzat en comptabilitat i empresa, si bé s'hi trobaran d'altres programes informàtics; a més, hi haurà accés a bases de dades en CD-ROM i altres en línia, com per

Biblioteca de Veterinària

exemple els catàlegs públics (OPAC) de biblioteques nacionals i internacionals.

D'altra banda, la Biblioteca de Veterinària ha ampliat les seves dependències i ha aconseguit, un espai de 1250 m², que s'estructura en tres nivells: la planta superior, adreçada a fons de revistes antigues i a col·leccions especials; la planta baixa, per a revistes corrents; i planta inferior, dedicada a monografies. Aquesta última té cabuda per a prop de 10.000 volums i 127 punts de lectura, mentre que la de revistes acull unes 650 col·leccions i 72 punts de lectura.

Cal precisar que es tracta de la primera fase de la remodelació de la Biblioteca, i que queden pendents encara la configuració d'espais diferenciats per a una mediateca i per a un servei de documentació—actualment ja en funcionament—com també l'ampliació de l'àrea tècnica.

De fet, la intenció d'aquest projecte era d'atendre tant els aspectes qualitatius—tres cabines d'estudi aïllades i equipades per a becaris i professorat a la sala de monografies—com els quantitius—gairebé un 15% de la matrícula hi té cabuda—. Unes coordenades que orienten la política bibliotecària desenvolupada per la Universitat Autònoma de Barcelona.

Biblioteca Universitària de Sabadell

La biblioteca del professor Maristany, a la Biblioteca de Lletres

Luis Maristany del Rayo va néixer a Barcelona el 12 d'octubre de 1937 i morí d'accident, també a Barcelona, el 18 de juny de 1992, una setmana abans de concursar la titularitat de literatura sud-americana a la Universitat Autònoma de Barcelona.

La seva biblioteca, comprada recentment per la UAB, conté prop de quatre mil títols que reflecteixen l'amplitud dels seus interessos i curiositats. Es tracta, principalment, encara que no exclusivament, d'una variada biblioteca de lector, atès que ell solia elaborar els seus temes de rara erudició en institucions públiques. És possible, però, establir una orientació en la seva biblioteca a partir de les tres dedicacions prioritàries que enumero a continuació.

Luis Maristany es dedicà des del començament dels anys seixanta a l'estudi del poeta de la Generació del 27 Luis Cernuda, i en publicà juntament amb Derek Harris l'edició crítica de l'obra (*Poesía*, 1974; *Prosa*, 1975); poc abans de morir, n'últimà amb Derek Harris una reedició molt ampliada, que encara no ha estat publicada. Arran d'aquesta exhumació, que es va estar gestant durant gairebé trenta anys, va anar recollint primeres edicions i estudis qualitius entorn de la Generació del 27 (Guillén, Aleixandre, Alberti, Lorca, Cernuda, Altolaguirre, etc.). La seva dedicació a Cernuda anà plegada amb el precoç interès per la poesia i la cultura mexicanes, des de la tesina de 1963, *La Crónica de Bernal Díaz del Castillo*, fins a l'edició, l'any 1992, d'una antologia comentada de *Los Contemporáneos*, la generació mexicana equivalent a la del 27 a Espanya. El conjunt de llibres de tema sud-americà reflecteix aquesta direcció dels seus estudis.

Una altra dedicació ressenyable de Luis Maristany fou la seva indagació sobre la complexa relació artista/societat/medicina, pensada en si mateixa i

en un temps i un espai concrets: la novel·la espanyola del final de segle. Apareix en un primer esbós de tesi doctoral cap a la meitat dels seixanta, *La concepción barojiana del golfo* (Liverpool, B.H.S., 1968); segueix, l'any 1973, *El gabinete del doctor Lombroso*; i culmina, l'any 1986, en la seva tesi —actualment en via d'edició— *Artista y sociedad*, centrada en les influències de les teories mèdiques de l'època en la novel·la espanyola i francesa del XIX. Un estudi fronterer com aquest —obert, d'altra banda, a les actuals contribucions psicoanalítiques i foucaltianes sobre el tema— pot explicar la presència a la seva biblioteca de rars estudis i articles d'època, mèdics i jurídics.

Assenyaló, per acabar —per cenyir-me al més significatiu i deixant de banda la seva secreta obra poètica i creadora en procés d'edició—, la curiositat per temes que giren al voltant de la semàntica i dels problemes derivats de la traducció, fruit de les seves llargues estades a Cincinatti (EUA), 1965-1967, i a Londres, 1970-1975, o d'altres més esporàdiques a França. La importància de títols francesos i anglesos en la seva biblioteca ho revela. La cristal·lització més clara en aquest camp foren les seves acurades edicions de Lewis Carroll, publicades entre 1981 i 1991, a més de les seves edicions de Rubén Darío, de Proust, la seva traducció d'*El castillo de Axel* d'E. Wilson, etc.

Però, com ja he assenyalat, aquesta biblioteca no sosté prioritàriament uns estudis de l'investigador reconegut i erudit que fou Luis Maristany, sinó que presenta més aviat el lector infatigable, viatger i experimentador, com també la farga soterrada de la seva creació personal, preferentment poètica.

Joaquim Maristany del Rayo

El Fons Albert Viladot, al Cedoc

El Cedoc (Centre Documental de la Comunicació) és un nucli de treball, dins la Universitat Autònoma, dedicat a la recollida, al tractament i a la conservació de materials relacionats amb la comunicació política i amb la comunicació publicitària. Sorgit en la primera meitat dels anys setanta, poc després del naixement de la Facultat de Ciències de la Informació –que l'ha aixoplugat i sostingut fins avui–, el Cedoc ha aplegat, en aquests vint anys d'història, una importantíssima massa de documents sobre la vida política, sindical i associativa catalana i espanyola del període esmentat. Malgrat la migradesa dels recursos humans i materials, i gràcies a grans dosis de voluntarisme i de treball desinteressat, els fons del Cedoc disposen a hores d'ara (juliol de 1993) de més de 3.500 revistes de caràcter partidista o associatiu, prop de 5.000 cartells polítics catalogats, més de 2.000 llibres englobables dins la categoria de publicística, el material bàsic de totes les campanyes electorals celebrades en aquest país des del juny de 1977 ençà, centenars d'hores d'enregistraments videogràfics sobre publicitat política i comercial, milers d'octavetes i de fulls volants, una gran col·lecció de publicitat directa, etc.

Tot i les estretes limitacions dins les quals es mou, el Cedoc –que roman obert al públic de 9 a 14 h i de 15 a 17 h durant el curs acadèmic– atén nombrosos consultants i lectors –professors i alumnes de la Facultat de Ciències de la Comunicació principalment– però també de la resta de la UAB, i fins i tot investigadors estrangers. D'altra banda, en aquests darrers dos anys, el Centre ha promogut diverses jornades de debat amb altres centres també especialitzats en documentació política-sindical sobre problemàtiques

comunes i ha establert una col·laboració regular amb l'Institut de Ciències Polítiques i Socials de la Diputació de Barcelona.

El mes de maig passat, la generositat de la família del malaguanyat Albert Viladot i Presas (Barcelona 1954-1993) va enriquir els dipòsits del Cedoc amb un valuós donatiu. En efecte, el que va ser director del diari *Avui* havia acumulat, al llarg de molts anys de feina pacient, una gran col·lecció personal de publicacions clandestines de l'època franquista, una col·lecció que resulta, en bona part, complementària dels materials que el Cedoc ja posseïa prèviament.

Aquest Fons Albert Viladot cedit ara a la UAB consta, en una primera avaluació, d'unes 1.200 revistes corresponents al període 1939-1977, i de milers de documents (informes, fulls volants, octavetes, fullets, circulars...) agrupats per organitzacions i procedents, en bona part, del frondós arbre de l'esquerra revolucionària dels anys seixanta i setanta. Els periòdics, que constitueixen, sens dubte, la part més remarcable del fons, són de caràcter clandestí, o bé editats a l'exili europeu o americà, i l'àmbit territorial n'és sobretot els Països Catalans, però també el País Basc i Madrid.

Tant com el volum quantitatiu, impressiona d'aquesta donació la diversitat de l'espectre ideològic-polític que hi és representat. Així, poden trobar-s'hi des dels grans clàssics de la premsa confederal de l'exili –*Solidaridad Obrera*, *Cénit*, *Tierra y Libertad*, *CNT*...– fins a *Asamblea Obrera*, *Órgano de los Trabajadores de SEAT* (1970-75); des de *Quaderns de Comunisme*, editats pel PSUC el 1946,

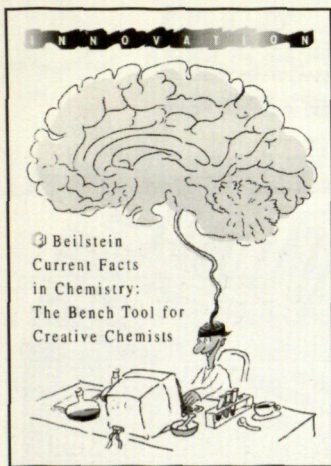

fins a *Acció*, portaveu de les Joventuts del Front Nacional de Catalunya (1971-72); des de nombroses publicacions del carlisme antifranquista –*AET* (1946-48), *Boletín de Información del Principado* (1950), *Margaritas* (1955-57)– fins a incomptables butlletins sectorials i locals de les Comissions Obreres. Per la seva procedència geogràfica, per la raresa d'alguns títols, per la perillositat de conservar-los en plena dictadura o per la seva fragilitat física, molts dels exemplars inclosos en la col·lecció són avui –creiem– introbables en altres dipòsits documentals públics de Catalunya.

Amb el suport del Rectorat de la Universitat Autònoma, el Cedoc es proposa, al llarg del curs 1993-1994, elaborar i editar un catàleg de les publicacions periòdiques del Fons Albert Viladot, que serveixi de petit homenatge a la memòria de qui les va aplegar, i perquè al mateix temps sigui una guia útil per als estudiosos. Enfortit amb aquest donatiu, i disposat a rebre'n d'altres, siguin grans o petits, el Centre Documental de la Comunicació resta al servei dels investigadors i de tota la comunitat universitària, de la qual espera les crítiques, els suggeriments i les demanes de col·laboració.

Joan B. Culla i Clarà

Participació de la UAB en el Programa Europeu de Biblioteques

EL SERVEI DE BIBLIOTEQUES DE LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA PARTICIPA EN DOS DELS PROJECTES ESCOLLITS PER LA COMISSIÓ DE LES COMUNITATS EUROPEES EN LA SEGONA CONVOCATÒRIA DE PROPOSTES DEL PROGRAMA DE BIBLIOTEQUES DE 1992.

Introducció al Programa

El Programa de Biblioteques de la Comissió de les Comunitats Europees té com a objectiu la modernització de les infraestructures bibliotecàries europees i el foment de la cooperació entre institucions de diferents països en aquest àmbit.

Reconeixent la importància que té el camp de la informació en l'economia i el paper que hi poden fer les biblioteques, demostrat pel dinamisme de les biblioteques nord-americanes, la Comissió vol donar suport a iniciatives que permetin crear grans xarxes interconnectades, compartir recursos, fer accessible la gran riquesa bibliogràfica acumulada i incorporar les tecnologies més avançades en aquest procés. Els estudis previs realitzats entre 1985 i 1989 van deixar clara la penetració en el mercat europeu dels sistemes automatitzats i dels serveis bibliogràfics nord-americans, i la Comissió vol incidir en el desenvolupament de serveis i indústries propis dintre del territori de la Comunitat.

Per tal de dur a terme aquests objectius es va acordar la implantació d'un programa adreçat a les biblioteques europees que, per mitjà d'un mínim de dues convocatòries de propostes, permetés posar en marxa projectes d'abast i dimensions ben delimitats en els quals poguessin intervenir així mateix empreses i institucions altres que les biblioteques i que servissin d'estímul i de guia en el procés de canvi desitjat.

El programa preveu la subvenció fins a un màxim del 50% de les despeses dels projectes aprovats, és a dir, que implica l'aportació de la meitat dels recursos necessaris, com a mínim, per part dels sol·licitants. D'aquesta manera s'intenta assegurar l'interès dels participants a dur a bon terme el projecte i la utilitat d'aquest, més enllà dels efectes de prestigi inherents a la participació en un projecte comunitari.

Un dels participants ha de ser el coordinador i l'únic interlocutor en les negociacions amb la Comissió. Després de la presentació de les propostes s'inicia un procés de selecció que dona com a resultat una sèrie de projectes escollits amb diferents qualificacions. La majoria ha d'entrar en una etapa de negociació i després de les modificacions oportunes –financeres i tècniques– es firma un contracte amb la Comissió, en el qual es determina el treball que s'efectuarà, el termini en què s'han de lliurar determinats resultats i les condicions de cobrament de l'import de la subvenció, com també la documentació que cal presentar i conservar per a possibles verificacions posteriors.

La primera convocatòria, feta l'any 1991, va aconseguir la presentació de 93 propostes amb 415 participants representants de 379 institucions. Finalment, es van escollir 14 projectes amb 67 participants.

La segona convocatòria, corresponent a 1992, s'ha tancat el 15 de febrer de 1993 amb un total de 97 propostes amb 500 participants representants de 438 organitzacions. Han rebut una opinió favorable 19 d'aquestes propostes amb 98 participants involucrats. En dos dels 19 projectes escollits hi pren part la Universitat Autònoma de Barcelona.

FASTDOC (Fast Document Ordering and Document Delivery)

L'objectiu d'aquest projecte és desenvolupar un prototip de sistema automàtic de comanda i proveïment electrònic de documents.

A partir d'un arxiu digital d'imatges de revistes especialitzades en química orgànica, que ja és operatiu i que té un sistema propi de proveïment automàtic de còpies per a ús intern de la institució propietària, es pretén crear un sistema que en faci accessible l'ús a través de xarxes de comunicacions externes i permeti la recuperació de documents en un termini molt breu (uns deu minuts), sense intervenció de personal en el centre de proveïment i preveient totes les qüestions administratives derivades d'un servei comercial.

S'estudiaran les necessitats dels usuaris, les repercussions de l'estricta respecte dels drets d'autor, la manera més eficaç de proveir les còpies i els costos globals del servei a fi d'obtenir un model comercial aplicable a altres àmbits científics.

El projecte és coordinat per l'Institut Beilstein amb seu a Frankfurt am Main i hi participen, a més del Servei de Biblioteques de la UAB, el Fachinformationszentrum de Karlsruhe i la Biblioteca de la Universitat de Patras. Es comptarà, a més, amb la col·laboració de nou participants associats, entre els quals es troben la Biblioteca de Física i Química de la Universitat de Barcelona, la Biblioteca de la Universitat Politècnica de Catalunya, el Servei de Documentació de l'Institut Químic de Sarrià i la Biblioteca de la Universitat Rovira i Virgili.

MECANO (Mechanism of Automatic Comparison of CD-ROM Answers with OPACs)

Aquest projecte pretén desenvolupar un prototip de programa de consulta que permeti comparar automàticament el resultat de les cerques en cd-roms amb els fons existents a la mateixa biblioteca.

Les referències d'articles de revistes extretes de bases de dades en disc òptic seran comparades automàticament amb les col·leccions de revistes disponibles a la biblioteca o servei participant, per tal d'identificar les publicacions existents sense necessitat de realitzar la cerca novament i títol per títol en el catàleg. Les proves es faran amb diferents cd-roms comercials i s'aplicaran a diferents sistemes automatitzats de biblioteques.

La Biblioteca de la Universitat d'Amsterdam és la institució coordinadora i hi participen la Biblioteca Reial, amb seu a La Haia, les biblioteques universitàries de la UAB, Bergen, Torí i Patras i l'empresa Cap Gemini Innovation d'Holanda.

Núria Gallart

Fons de micologia a la Biblioteca de Veterinària

El dia 20 de maig d'enguany es va signar un conveni entre la UAB i l'Asociación Española de Especialistas en Micología (AEEM) per mitjà del qual la Biblioteca de Veterinària es fa dipositària d'un fons de cinquanta revistes sobre micologia, les quals es reben per intercanvi amb la *Revista Iberoamericana de Micología* que publica aquesta entitat. Els estudiosos dels fongs, tant des del punt de vista biològic com des del punt de vista mèdic, celebren l'acord, ja que podran consultar unes publicacions periòdiques força interessants i difícilment accessibles a les hemeroteques especialitzades de la nostra àrea d'influència.

V. A.

Fons de la Biblioteca Apostòlica Vaticana consultables a la Biblioteca de Ciències Socials

La Biblioteca Vaticana, iniciada vers el segle XIV, està formada per un fons important de més de 60.000 manuscrits des del segle IX, i al voltant de 100.000 gravats, 5.000 incunables i 900.000 volums de temàtica diversa.

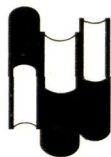
L'estudiós interessat en temes eclesiàstics, d'història, de política, de comerç i de dret té, actualment, la possibilitat d'accedir a una petita part dels fons dels segles XVI al XIX a la Universitat Autònoma de Barcelona. Obres com el *Tractatus Universi iuris, duce & auspice Gregorio XIII* (1580), o *Antiquitates italicæ medi ævi*, de Muratori (1738-1742), entre moltes altres, han estat adquirides en suport microfilm per la Biblioteca de Ciències Socials, on es poden consultar.

M. C.

La Prestatgeria

MEMÒRIA DEL SERVEI DE BIBLIOTEQUES 1992

Bellaterra, Servei de Biblioteques de la UAB, 1993, 116 p.

Com ja és habitual, el Servei de Biblioteques de la UAB ha fet pública la memòria anual de les activitats realitzades. De les dades que hi apareixen, en volem destacar les referents a la utilització de les biblioteques, ja que són prou eloqüents.

Nombre total d'usuaris: 2.831.847

Nombre de consultes a sala: 938.208

Nombre de llibres en préstec: 221.240

Els usuaris tenien a l'abast, l'any 1992, un total de 507.969 llibres i 24.382 col·leccions de publicacions periòdiques. Va ser significatiu, també, l'increment del fons i de la consulta del material àudio-visual.

Les superfícies de la UAB dedicades a locals de biblioteca sumen 15.640 m², en les quals es troben 31 km lineals de prestatgeries i un total de 2.776 places de lectura a disposició del públic.

Els setze capítols de la memòria ofereixen informació detallada d'aquestes i altres dades estadístiques, però també exposen les millores realitzades durant l'any per tal d'assolir una millor i més acurada atenció als usuaris. La informatització dels fons, que permet que el catàleg es pugui consultar ja no únicament des de la mateixa biblioteca, sinó des de qualsevol terminal connectat a la xarxa de la UAB o des de casa, si es disposa d'un ordinador personal amb mòdem, en són un bon exemple. La memòria informa dels passos que s'han hagut de seguir per tal d'aconseguir aquest objectiu en un temps rècord —especialment si ho comparem amb el ritme de l'automatització d'altres biblioteques de l'Estat. Cap aspecte que afecti les biblioteques és deixat de banda: el finançament dels fons bibliogràfics, la remodelació i la construcció de noves biblioteques, l'equipament, el balanç de l'experiència de l'obertura de les biblioteques els dies festius, caps de setmana i nits, les activitats del préstec interbibliotecari i de l'intercanvi de publicacions, l'arxiu general administratiu i històric, la consulta a bases de dades, la participació en projectes d'abast europeu, etc. La memòria es complementa amb un directori, en el qual s'indica, a més de les adreces i dels telèfons d'interès, el nom de tot el personal que forma l'equip de cada biblioteca.

Consultable a totes les biblioteques de la UAB.

N. B.

Brendan P. Kehoe

ZEN AND THE ART OF THE INTERNET:

A Beginner's Guide to the Internet

January 1992, 96 p.

Text elaborat amb el doble propòsit de servir com a guia ràpida de referència o manual de consulta pels usuaris ja iniciats, i de donar, també, la possibilitat d'explorar la gran expansió de la xarxa Internet.

Amb un capítol introductor de conceptes bàsics referits a xarxes i concretament a Internet, el llibre està ben estructurat en capítols en què es descriuen aspectes diferents: correu electrònic i tot el que té a veure amb tramesa i recepció, adreces i llistes d'adreces; transmissió de fitxers o FTP i el servidor Archie; Usenet i els corresponents *newsgroups*; Telnet com a protocol principal d'Internet; utilitats com les ordres *finger*, per tenir coneixement dels usuaris d'un sistema local, *ping*, per saber si un sistema es troba actiu, i *talk* per mantenir una conversa interactiva entre dos usuaris; serveis comercials com l'accés a adreces de revistes electròniques i grups de debat, a bases de dades de física i a informació professional; i, finalment, aspectes relacionats amb el funcionament de xarxes i amb els objectius de diverses institucions.

La darrera part del treball, la constitueixen tres apèndixs relatius a interconnectivitat amb altres xarxes i les adreces electròniques respectives, la localització i la captura de fitxers per la via de correu electrònic i la reglamentació de la creació i formació de grups de debat.

Completa tota la informació una bibliografia i un breu glossari.

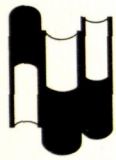
Consultable a totes les biblioteques de la UAB.

R. F.

EUROMECUM: European Higher Education and Research Institutions

Stuttgart: Raabe, 1991, 3 vols., fulls solts. ISBN 3-88649-157-9

Aquesta publicació recull informació sobre universitats i centres d'investigació i d'ensenyament superior de 27 països europeus. S'actualitza i es completa amb suplementos.

Es divideix en dues parts. La primera ofereix dades sobre temes generals referents als països de la Comunitat Europea: bases de dades *on-line* d'investigació, programes educatius i política d'investigació. La segona, que constitueix el corpus essencial de l'obra, presenta els països ordenats alfabèticament. Dins de cadascun, la informació s'estructura de manera idèntica, per bé que de moment el nivell d'exhaustivitat és diferent i tots els apartats no es troben en tots els països. Aquests apartats són les característiques del sistema d'educació superior, el tipus d'institucions—cadascun ordenat alfabèticament per la seva localització geogràfica—, la situació de la investigació, i les institucions ordenades sistemàticament per matèries d'acord amb una classificació que divideix els coneixements en cinc apartats. La quantitat d'informació continguda en els dos apartats en què apareixen les institucions és molt alta i està presentada de manera clara i ordenada, cosa que facilita una ràpida localització, per bé que l'obra no disposa d'índexs acumulatius ni pels noms de les institucions ni per matèries.

Es pot consultar a la Biblioteca de Ciències Socials.

M. C.

Human Relations Area Files (HRAF) Archive

New Haven: HRAF, 1988, 23.836 microfites, amb dos fullets com a material d'acompanyament: **Instructor's and librarian's guide to the HRAF archive** i **Guide to cross-cultural research using the HRAF archive**.

Els HRAF constitueixen una col·lecció de protocols de dades etnogràfiques que va tenir el seu punt de partida en el Cross-Cultural Survey, un projecte de l'Institute of Human Relations de la Universitat de Yale que es va iniciar als anys trenta i que tenia, entre altres propòsits, el de reunir informació etnogràfica de qualitat contrastada que facilités els estudis antropològics comparatius. Aquest arxiu inicial es va anomenar més tard Yale Cross-Cultural Files i finalment va ser substituït pels HRAF, quan a partir de 1949 es va crear un consorci en el qual participaven diverses institucions d'investigació (HRAF Inc.), amb el doble propòsit d'assegurar un finançament que minimitzés el risc que la selecció de societats es fes d'acord amb interessos particulars dels patrocinadors i de facilitar l'accés a l'arxiu per mitjà de còpies que tindrien cada una de les institucions participants. Entre aquestes entitats patrocinadores hi ha les universitats de Harvard i de Pennsilvània, el Museu Nacional d'Etnologia d'Osaka i el College de France. També existeixen institucions associades, avui més de tres-centes a tot el món, que tenen part o la totalitat dels arxius.

La UAB es va associar a l'HRAF Inc. l'any 1989, com a part de l'esforç realitzat des de l'Àrea d'Antropologia Social per reunir documentació etnogràfica que facilités els estudis transculturals. L'àrea va adquirir una part de l'arxiu i aquest es va poder completar l'any 1992 gràcies a un ajut del Vice-

rectorat d'Investigació. La UAB es converteix, així, en la primera institució de l'Estat espanyol on poden consultar-se els HRAF, i que, com a membre associat, rep cada any els protocols que es continuen editant.

Els arxius dels HRAF contenen informació sobre cultures particulars, societats, nacions, grups ètnics, períodes històrics, etc. Aquesta heterogeneïtat es correspon d'una banda, amb la diversitat de les unitats que estudien els antropòlegs, encara que també amb la necessitat d'assolir un cert nivell crític que faci raonable obrir un protocol. Les unitats culturals se seleccionen per mitjà de G. P. Murdock: **Outline of World Cultures** (New Haven: HRAF Press, 1954 i revisions posteriors) que proporciona una llista dels grups culturals contemporanis o històrics coneguts (prop de quatre mil en aquesta classificació). L'OWC agrupa les cultures en vuit regions geogràfiques: Àsia, Europa, Àfrica, Orient Mitjà, Amèrica del Nord, Oceania, Rússia i Amèrica del Sud, i aquesta és l'ordenació interna dels HRAF. En aquest moment l'arxiu complet inclou 346 protocols, entre els quals es podria assenyalar, a títol indicatiu i per recollir-ne un de cada regió, l'AM1 Indo-xina, l'ES13 Anglaterra dels Stuart, l'FA16 dogons, l'MD1 Síria, l'NQ10 crow, l'NU54 Mèxic DF, l'OL6 Trobriand, l'RD1 Ucraïna i l'SQ18 Yanoama.

Les fonts són publicacions o manuscrits. La informació es reproduceix organitzada per matèries, d'acord amb G. P. Murdock i altres: **Outline of Cultural Materials** (New Haven, HRAF Press, 1938 i revisions posteriors), que inclou unes 700 categories organitzades en 80 temes principals. Els condicionaments deguts a la classificació es poden corregir sovint perquè una de les entrades, la I16 Texts, inclou la reproducció completa de cada una de les fonts no protegides per un *copyright*. Des del 1985 només es distribueix en microfites.

Els textos de les obres processades dins de cada protocol que contenen informació sobre un dels temes inventariats es reproduïxen a l'entrada corresponent a cada un dels temes. Això fa que normalment cada pàgina de cada font es reproduïxi diverses vegades. Cada microfita conté un màxim de 240 pàgines. Els HRAF inclouen, l'1 de gener de 1993, 23.836 microfites amb 828.700 pàgines de textos processats i més de 5.000.000 arxivades. Tornant als exemples anteriors, el protocol AM1 Indo-xina està format per 457 microfites, que recullen informació continguda en 153 fonts (19.633 pàgines) que cobreixen el període 1850-1950. L'ES13 Anglaterra dels Stuart està integrat per 246 microfites (24 fonts, 5.830 pàgines, 1603-1714). L'NQ10 crow, per 48 microfites (24 fonts, 1479 pàgines, 1860-1940). I el NV54 Mèxic DF, per 104 microfites (23 fonts, 5.423 pàgines, 1900-1975).

A partir de 1994 hi ha el propòsit de canviar de suport i començar a editar els nous protocols en CD-ROM, la qual cosa facilitarà molt més la seva consulta.

Una part de la informació continguda en els HRAF, codificada per tractament estadístic, està editada en les **HRAF research series in quantitative cross-cultural data** (New Haven: HRAF, 1986). Però aquesta informació, igual que altres de comparables que surten a la revista electrònica **World Cultures** (Northridge: California State University, 1985), és d'utilitat restringida per manca de context. Resulta més útil la selecció de 60 protocols que s'està processant al **Cross-Cultural CD-ROM** (Norwood: SilverPlatter, 1993-1994), integrat per sis bases de dades, encara que també en aquest cas tornar-la al context requereix la consulta complementària dels HRAF.

Tots aquests materials, excepte el CD-ROM, que és en procés d'adquisició, es poden consultar a la Biblioteca de Lletres de la UAB.

Aurora González Echevarría

TEMPUS: Informació estadística consultable en línia

Les fonts més importants de la conjuntura socio-econòmica espanyola ja són a l'abast en connexió en línia. La connexió establerta amb l'**Instituto Nacional de Estadística** des del Servei d'Estadística de la Biblioteca de Ciències Socials permet la consulta i l'enregistrament de les dades més importants de la conjuntura econòmica espanyola.

Ara l'usuari pot obtenir les dades de l'**INE** directament sense moure's de la Secció d'Estadística de la Biblioteca de Ciències Socials.

La informació que l'usuari té a l'abast pertany a la base de dades **TEMPUS**. Aquesta és una base de dades de sèries temporals estadístiques que actualment es pot consultar i extraure'n informació. En el futur, es preveu tenir també les funcions de tabulació, de gestió, de tractament i de gràfics.

El banc de dades està destinat a proveir els usuaris interns de l'**INE** i de l'exterior –com els de la **UAB**– del maquinari i del programari necessaris per a la consulta i per al tractament de sèries cronològiques d'una forma senzilla i ràpida.

La informació elemental que és a l'abast al banc de dades és la **SÈRIE CRONOLÒGICA**, que conté bàsicament:

- Codi d'identificació
- Títol i notes

COD.	DESCRIPCIÓN DE LA DIVISIÓN
IPC	Índice de Precios de Consumo
IPI	Índice de Producción Industrial
IPR	Índice de Precios Industriales
NES	Nueva Encuesta de Salarios
CNE	Contabilidad Nacional de España. Bases 1980 y 1986
EIG	Encuesta Industrial General
PAE	Encuesta de Población Activa. (Principales Resultados)

Taula 1

- Dades
- Periodicitat
- Període inicial i final
- Unitat de mesura de les dades i el seu factor d'escala
- Classe de seguretat

Les sèries cronològiques contingudes en el banc de dades s'agrupen en blocs d'estructura homogenia anomenats *divisions*. Els tres primers caràcters del codi de la sèrie identifiquen la divisió a la qual pertany (taula 1).

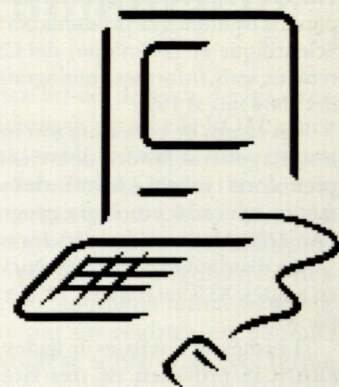
Dins de cada divisió hi ha un nombre de sèries estructurades en criteris. Els criteris segueixen les directrius i l'estructura de la mateixa enquesta o estadística a la qual fa referència la divisió.

Així, l'usuari omple els criteris fins a arribar a la sèrie temporal que desitja.

Aquesta tria de divisió i criteris pot fer-se per dues vies:

1. Consulta dirigida

Aquesta opció mostra en primer lloc la llista de les divisions a les quals pot accedir i demana que en seleccioneu una. Un cop seleccionada la divisió –

per exemple PAE–, us pregunta si desitgeu canviar l'ordre establert pels criteris d'aquesta divisió.

2. Consulta directa per codi

Aquesta opció permet consultar directament una sèrie pel seu codi. Si teclegeu la part inicial de codi us mostra el conjunt de les sèries que comencen pel valor teclejat perquè en trieu una.

Si, en canvi, teclegeu directament el codi de la sèrie, aquesta es mostra directament.

Un cop omplerts tots els criteris, el resultat obtingut pot assemblar-se al de l'exemple de la taula 2.

Sens dubte, aquesta nova forma de consulta significa una simplicitat en l'obtenció i en el tractament de les dades estadístiques.

Paco Muñoz

Encuesta de Población Activa (año 87 - enlace series año 76) (PAE000T00000000)				
POBLACION ACTIVA NACIONAL (en miles)				
Año	TRM 1	TRM 2	TRM 3	TRM 4
1976			25479.30	25517.66
1977	25596.66	25692.23	25771.39	25838.55
1978	25908.31	26012.53	26084.07	26156.82
1979	26244.43	26330.06	26426.77	26498.05
1980	26593.11	26692.09	26799.50	26904.21
1981	26997.47	27067.32	27163.45	27232.55
1982	27348.61	27430.84	27518.33	27635.39
1983	27707.98	27788.52	27880.53	27972.09
1984	28078.28	28150.20	28242.64	28339.07
1985	28428.63	28547.75	28629.50	28725.29
1986	28777.66	28855.42	28945.51	29052.66
1987	29149.92	29265.18	29358.96	29452.96
1988	29547.25	29740.37	29836.04	29932.07
1989	30027.86	30124.27	30221.29	30318.96
1990	30363.29	30407.58	30451.78	30496.18
1991	30574.62	30651.57	30728.44	30805.56
1992	30880.47	30953.51	31026.45	31099.43
1993		31170.01		

Taula 2

FRANCIS: una base de dades de l'INIST

Francis és una base de dades bibliogràfica, internacional, multidisciplinària i multilingüe produïda per l'INIST (Institut de l'Information Scientifique et Technique) del CNRS. Conté informació de conferències, tesis, informes, monografies i al voltant de 9.000 revistes, des del 1984 fins al 1990.

Els camps de cobertura són les ciències humanes -arqueologia, història general, història de la ciència, lingüística, literatura, filosofia, prehistòria i religió-, les ciències socials -administració, dret i informàtica, educació, etnologia, geografia, sociologia, i documents sobre l'Amèrica Llatina- i les ciències econòmiques.

La distribució de les referències per llengües al voltant del 35% en anglès, 33% en francès, 12% en alemany, 5% en italià i 4% en espanyol.

Les més de vint bases de dades bibliogràfiques que constitueixen FRANCIS provenen de tres vies: bases de dades produïdes per especialistes del Centre de Documentation Sciences Humaines (CDSH) amb col·laboracions externes, bases de dades obtingudes de la recerca documental, i bases de dades produïdes per altres institucions, però gestionades informàticament i difoses pel CDSH.

Amb una informació tan diversa, l'usuari es pot bellugar des del món àrab fins al món dels negocis, o aprofundir en temes com la sociologia de les migracions o l'ecologia humana, tot i sense oblidar les disciplines més generals esmentades anteriorment (vegeu model).

El CD-ROM abasta el període cronològic relatiu a 1984-1990, però per a la informació anterior a 1984 o posterior a 1990 es pot

accedir *on line* a la base de dades FRANCIS, ja que la Unitat de Teledocumentació de la Biblioteca de Lletres té contracte amb el seu distribuïdor QUESTEL.

LI=MIGRATIO* ET DXA=SOCIAL IDENTITY =20

Domaine :ETHNOLOGIE

Titre :Choix du conjoint et identité sociale. Les mariages des immigrants maghrébins de la deuxième génération

Auteur :STREIFF-FENART J

Type doc. :PERIODIQUE

Source :Peuples Méditerranéens - Mediterranean Peoples Paris; L'identité déchirée; FRA; DA. 1983; NO. 33-36; pp. 103-116; BIBL. Notes

Langue :Français

Date pub. :1983

Code class:529-81F

Mots clés :Migration; Immigration; France; Immigrés maghrébins; Deuxième génération; Minorités; Mariage; Choix du conjoint; Identité sociale; Identité culturelle - Migration; Immigration; France; North african immigrants; Second generation; Minorities; Marriage; Bride or bridegroom choice; Social identity; Cultural identity

Localisation : CDSH; CES Numéro : 529.84.4082

Es pot consultar a la Unitat de Teledocumentació de la Biblioteca de Lletres.

Rosa Fedi

Biotechnology Abstracts en CD-ROM

No	Records	Request
#1	547	cheese
#2	16810	PREPARATION
#3	14058	TREATMENT
#4	28991	preparation or treatment
#5	1	CHEESE-MANUFACTURE
#6	1	CHEESE-PRODUCTION
#7	2	CHEESE-MANUFACTURE or CHEESE-PRODUCTION
#8	1294	spain
#9	28991	#4 or #5 or #6 or #7
#10	2	#1 and #8 and #9
#11	5177	anaerobic
#12	2	#10 and #11

1 of 1

AN:90-05414

PT:L-Literature

LA:En-English

AU:Mendez-R;Blazquez-R;Lorenzo-F;Lema-J-M

LO:Dept. de Enxeneria Quimica, Universidade de Santiago de Compostela, Av. de las Ciencias s/n, 15706 Spain.

CO:WSTED4

JL:Water-Sci.Technol.;(1989)21, 12, 1857-60

TI:Anaerobic treatment of cheese whey:start-up and operation

ST:waste-water treatment in upflow anaerobic filter digester with methane production (conference paper)

IW:whey waste-water treatment upflow anaerobic filter digester, methane prep. *waste-disposal alkane biogas

AB:An upflow anaerobic filter (UAF) was used for the treatment of different waste-waters from a dairy factory. Feed was pumped in at the bottom of the digester together with the recirculation, and effluent was removed from the top. The recirculation-feed ratio was kept at 7:1 to ensure homogeneity. Biogas was removed from the top part of the digester. Waste-water characterization indicated that complete treatment of stream C (15% of the overall flow) allowed elimination of 82% of the total COD. Another possibility was treatment of both streams B and C(30% of the overall flow) allowing elimination of 97% of the total organic load. The digester was fed with raw whey using the following operational strategy: (a)start-up (batch, hydraulic retention time (HRT) 20 days, 50% whey, high recycling rate); (b)1st period (continuous, HRT 7-20 days, 50% whey, 7.5 recycling rate); and (c)2nd period continuous, HRT 5 days, 50-100%, 3.0-7.5 recycling rate). The digester was very stable during both periods. In spite of the NH4+ deficiency in whey, there was no need for nutrient supplementation. In all cases, COD reduction was very high (98%). (6 ref)

IM:See Graphics

GE:Graphics

CL:M-WASTE-DISPOSAL M1-Industrial-Waste-Disposal; B-ENGINEERING B1-Biochemical-Engineering; G-ENERGY G1-Fuels

PY:1989

AY:90

Base de dades bibliogràfica produïda per la Derwent Publications Ltd., que és equivalent a la versió impresa i en línia amb el mateix títol. La cobertura temàtica de la base inclou tots els aspectes de la biotecnologia, des de la manipulació genètica fins a l'enginyeria bioquímica, fermentació i cultiu cel·lular, i també tots els usos industrials de microorganismes, enzims i cèl·lules.

D'actualització trimestral, inclou informació des de 1982 de més de 125.000 notícies extretes d'unes 1.200 revistes científiques i patents.

Cada notícia que indexa la base de dades és desglossada en un total de quinze camps (autor, títol, resum, tipus de publicació, títol de la publicació, llengua, paraules clau...) recuperables tots ells i que ens ajuden a especificar la recerca que ens proposem fer. Així, es podrien especificar els documents d'un determinat període, acotar un tipus de document (patent...), o una determinada llengua.

Per exemple, en el cas que ens interessessin publicacions sobre el tractament i la producció del formatge a Espanya, només hauríem d'introduir les paraules de recerca (o paraules clau) de la manera com apareix ressenyat en el model de recerca.

Com a complement de moltes notícies, la base de dades ofereix gràfics que es poden visualitzar i imprimir juntament amb la notícia. Actualment, s'hi troben més de 12.500 gràfics, que van des del dibuix d'una estructura fins al dibuix d'un aparell o de maquinària.

La consulta de la base és possible a la Unitat de Teledocumentació de la Biblioteca de Ciències.

Anna Lopo

LISA: context i evolució d'una base de dades especialitzada en biblioteconomia i documentació

En el món de les biblioteques i la documentació són àmpliament coneguts els serveis de resums i indexació que recullen, sistematitzen i difonen la literatura científica especialitzada. La majoria d'ells es creen a conseqüència de l'impuls que rep la investigació i la literatura científica en els anys posteriors a la Segona Guerra Mundial.

Des d'aleshores ençà aquests serveis han esdevingut recursos indispensables per estar al dia i a la clau de volta dels centres de documentació.

La biblioteconomia i la documentació no estan al marge d'aquest desenvolupament i han creat els seus propis serveis. En el nostre context el *Library and Information Science Abstracts* (LISA) és probablement el més conegut, elaborat conjuntament per la Library Association i l'Aslib.

LISA es crea i consolida entre els anys cinquanta i seixanta. Inicialment apareix amb el nom de *Library Science Abstracts*, que canvia per l'actual a partir de 1969. Cap a la meitat dels anys setanta l'automatització dels serveis i l'inici de la cooperació amb l'Aslib li donaren un impuls definitiu.

Si exceptuem el cas de *Library Literature* (ALA, Estats Units), que sorgeix el 1934, l'aparició del LISA és contemporània dels altres serveis homòlegs: *Information Abstracts* (VINITI, ex URSS, 1963), *Information Science Abstracts* (Estats Units, 1969) i *Bulletin Signalitique* (CNRS, França, 1969).

De totes les bases de dades citades la LISA és la que té una cobertura geogràfica més extensa. Malgrat això no és quantitativament la més important atès el seu caràcter selectiu. El criteri de LISA és buidar només aquells articles superiors a una pàgina. Això fa que altres bases de dades amb una cobertura geogràfica més reduïda siguin quantitativament superiors.

Si dibuixéssim un mapa de la cobertura geogràfica de les bases de dades mencionades observariem que les àrees més ben cobertes són l'Europa Occidental, i especialment la Gran Bretanya, els Estats Units, el Canadà i el Japó.

La zona més desatada és l'Amèrica Central i l'Amèrica Llatina, que no queda coberta ni pel *Library Literature*, a qui correspondria per proximitat geogràfica.

D'altra banda, aquesta distribució no té res d'estrany, ja que correspon a les àrees dels països desenvolupats.

Sobre el mapa podríem observar que la LISA és la més repartida. Tot i que abraça majoritàriament Europa i els Estats Units, s'estén per Àfrica, Austràlia i Àsia. Des del final dels vuitanta desenvolupa una política d'extensió als països en via de desenvolupament, principalment als països de la Commonwealth.

També darrerament ha impulsat intensament la cobertura de la literatura japonesa.

Cal tenir en compte que encara que diverses bases de dades cobreixin la mateixa àrea això no implica buidar les mateixes publicacions. Tot i que efectivament s'encobreixen, cadascuna manté un cert nivell d'especialització.

Des del punt de vista del contingut la LISA cobreix bàsicament la biblioteconomia i la documentació, però s'amplia a l'edició, especialment a l'edició electrònica, el videotext, la reprografia, etc.

Altres, com l'*Information Abstracts*, se ceneixen més a biblioteques tècniques i científiques, i l'*Information Science Abstracts* s'especialitza en documentació.

La LISA, tot i que abraça àmpliament el camp de tesis doctorals en llengua anglesa, no pot dir-se que tingui una cobertura significativa respecte a la literatura grisa (especialment informes i conferències). Per a aquest tipus de documents cal consultar l'*Information Abstracts* o l'*Information Science Abstracts*.

Al final dels vuitanta la versió de la LISA en CD-ROM s'afegeix a les versions impresa i *on-line*. En versió *on-line* és accessible des de DIALOG (Lockheed) i ORBIT (Derwent-SDC).

La versió en CD-ROM cobreix el període des de 1969 fins a l'actualitat, però anteriorment a aquesta data existeix la versió impresa del *Library Science Abstracts*, útil per a recerques de caire històric.

A diferència de les versions impresa i *on-line*, que s'actualitzen mensualment, la versió en CD-ROM apareix dos cops a l'any.

Aquesta versió disposa de les prestacions habituals en un CD-ROM: cerca per autor, títol, matèria, descriptors, consulta dels índexs, cerca booleana, limitar la cerca a un camp concret, menú d'impressió, còpia en format ASCII, etc.

Com a prestacions singulars, cal destacar el que s'anomena *lateral searching*: un cop tenim un registre en pantalla permet situar-se sobre qualsevol terme del registre i amb un simple «retorn» l'incorpora a la recerca. D'aquesta manera, a mesura que es consulta un registre es pot matisar la cerca incorporant-hi directament nous termes sense passar prèviament a la pantalla de recerca.

Una segona característica remarkable és la que permet connectar els registres amb el fons de la biblioteca, de manera que un cop localitzats els registres ens digui si pertanyen a un ítem de la nostra col·lecció.

A la majoria dels serveis referits es pot accedir via *on-line*, però l'únic en versió CD-ROM disponible a les biblioteques de campus és el LISA.

En conjunt, el LISA se'ns presenta com una base de dades de consulta àgil i fàcil d'utilitzar, que complementa la versió *on-line*, més lenta i més cara. La versió en CD-ROM, en definitiva, ens ofereix més prestacions de cara al usuari a costa de sacrificar actualitat de la informació, ja que es posa al dia amb menys freqüència que les altres versions.

Consultable a la Biblioteca de Ciències de la Comunicació.

Tomàs Fabregat

Fe d'errates

Al *Biblioteca Informacions* núm. 4 del juliol de 1993 cal corregir els punts següents en l'article «Bases de dades en agricultura»:

- (Pàgina 8, columna 3a, segon paràgraf): en comptes de «9 135 pàgines», hi ha de dir «9 135 publicacions periòdiques», i en comptes de «14 500 pàgines», hi ha de dir «14 500 publicacions periòdiques».
- (Pàgina 9, columna 1a, primer paràgraf): en comptes de «1 800 pàgines» hi ha de dir «1 800 publicacions periòdiques».

Congrés Mundial de Bibliotecaris a Barcelona

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència
Comissionat per a Universitats
i Recerca

La conferència anual de l'IFLA (Federació Internacional d'Associacions de Bibliotecaris) és un punt de trobada gairebé obligat per als professionals de les biblioteques, uns tres mil dels quals s'han trobat aquest estiu a Barcelona.

Participació de la UAB en l'IFLA 93

Del dia 22 al dia 28 del mes d'agost passat va tenir lloc a Barcelona la celebració de la conferència anual de la Federació Internacional d'Associacions de Bibliotecaris. Com a membre d'aquesta institució internacional, el Servei de Biblioteques va prendre part activa en la trobada, tant des del punt de vista organitzatiu com participatiu.

El Comissionat per a Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya va patrocinar un estand a la fira d'expositors en què les set universitats públiques catalanes van tenir l'ocasió de mostrar, als professionals bibliotecaris d'arreu del món, el nivell assolit en els darrers anys per les biblioteques universitàries catalanes, especialment en l'automatització i en la construcció d'edificis moderns i funcionals.

Paral·lelament, el Comissionat ha finançat l'edició del llibre *Les biblioteques de les universitats públiques de Catalunya en els anys 90*, en edició bilingüe en català i en anglès. El Servei de Biblioteques de la UAB ha tingut una participació molt important en la preparació de l'obra, l'edició de la qual ha estat coordinada pel director del Servei, Joan Gómez Escofet. La publicació dona una visió molt completa del que han estat i del que són les biblioteques universitàries catalanes, i de quins són els seus principals projectes en curs.

Els bibliotecaris de la UAB, a més d'assistir a les conferències i de visitar els nombrosos estands dels expositors, que els ha permès de rebre una informació actualitzada de nous serveis i productes, han tingut ocasió d'establir o de refermar contactes amb altres bibliotecaris universitaris d'arreu del món, un bon nombre dels quals va aprofitar la seva estada a Barcelona per visitar les biblioteques del nostre campus.

Universitat Autònoma de Barcelona

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Universitat de Girona

Universitat de Lleida

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA

UNIVERSITAT POMPEU FABRA

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

L'IFLA I LA NOVA MISSIÓ DEL BIBLIOTECARI

L'origen de l'IFLA –acrònim de Federació Internacional de Bibliotecaris i de Biblioteques– data de 1926, quan a Atlantic City, durant la celebració del cinquantè aniversari de la conferència de l'American Library Association, va sorgir la idea de crear una organització internacional de biblioteques. Tres mesos més tard –segons explica en un documentat article Margreet Wijnstroom, secretària general de l'IFLA durant els anys 1971-1975– Gabriel Henriët, considerat l'autèntic pare espiritual de l'IFLA, va fer una crida per crear un comitè internacional de biblioteques durant la celebració a Praga de l'International Congress of Librarians and Booklovers. Posteriorment, el 30 de setembre de 1927, representants d'associacions de bibliotecaris de quinze països firmaren una resolució amb la finalitat de crear l'IFLA. Avui, la seva seu central és a La Haia i el president n'és Robert Wedgworth. Amb data 31-XII-92 –segons dades que amablement m'ha facilitat Carol Henry, secretària executiva de l'IFLA– aquesta associació està composta per 1.300 membres, dels quals 170 són associacions i 962 són membres o afiliats institucionals que pertanyen a 140 països, dels quals 87 són del Tercer Món.

Els seus estatuts estableixen a l'article 2.1 que l'IFLA és una associació no governamental, internacional i independent, sense finalitats lucratives, els objectius de la qual són promoure l'entesa, la cooperació, l'intercanvi d'opinions, la recerca i el desenvolupament internacional en tots els camps de l'activitat bibliotecària.

L'IFLA gaudeix a la UNESCO de la categoria d'associació d'estatus consultiu A. Això significa que el Programa General d'Informació i altres divisions de la UNESCO consulten l'IFLA quan es preparen programes internacionals o regionals relacionats amb la temàtica bibliotecària.

L'activitat de l'IFLA es desenvolupa mitjançant cinc programes fonamentals: Desenvolupament de la Bibliotecnologia als Països del Tercer Món (ALP); Preservació i Conservació de Documents (PAC); Accés Universal a les Publicacions (UAP); Control Bibliogràfic Universal i Programes MARC Internacional (UBCIM) i Transferència Universal de Dades i Telecomunicacions (UDTT).

L'Associació està organitzada en trenta-dues seccions i dotze taules rodones agrupades en vuit divisions.

El II Congrés de l'IFLA celebrat a Madrid i Barcelona el 1935

El comitè permanent de l'IFLA va celebrar, el maig de 1934, a Madrid, la seva setena sessió, i va adoptar l'acord que el II Congrés Internacional de Biblioteques i Bibliografia tingués lloc a Madrid i Barcelona dels dies 20 a 30 de maig de 1935. Teófilo Hernando va ser president del Comitè Espanyol del Congrés. En aquell temps l'IFLA tenia trenta-dues associacions membres pertanyents a vint-i-quatre països i era presidida per W. W. Bishop. Posteriorment, l'any 1958 va tenir lloc a Madrid la 24 sessió de l'IFLA.

El programa del II Congrés va ser fixat d'acord amb la resolució de Roma de 1928 i el tema escollit va ser el Prèstec Internacional entre Biblioteques, encara que també es feren sessions dedicades a biblioteques populars (regionals, obreres, infantils, d'oficials i soldats, de varelles i de presons), biblioteques d'hospitals i biblioteques especials (d'empreses, industrials i comercials, parlamentàries i administratives).

La sessió d'obertura va tenir lloc a Madrid, al Paraninfo de la Universitat, i el discurs inaugural va ser a càrrec del filòsof i escriptor José Ortega y Gasset sota el títol

«Misión del bibliotecario». La sessió de clausura es va celebrar a Barcelona, al Palau de la Generalitat, a càrrec de Lluís Nicolau d'Olwer, historiador, hel·lenista i polític català, i president de la Unió Acadèmica Internacional. El discurs va ser llegit per Jordi Rubió i Balaguer, aleshores director de la Biblioteca de Catalunya, que, a la vegada, havia intervingut a la sessió dedicada a biblioteques populars dissertant sobre el tema «Biblioteques per a obrers a Catalunya». A més d'aquestes personalitats també hi participaren, entre molts d'altres noms il·lustres, María Moliner, Gabriela Mistral, S. R. Ranganathan, Javier Lasso de la Vega, Ramon d'Alós-Moner, Pere Bohigas, Francesc Carreras Candi, Américo Castro, Agustí Duran i Sanpere, Antonio Fabra Ribas, Gustavo Gili, Samuel Gili Gaya, Antonio Rodríguez Moñino, Eduard Toda i Ferran Valls i Taberner.

Missió del llibre i missió del bibliotecari

Ortega planteja el seu discurs d'obertura com una reflexió sobre la funció social del llibre i d'això dedueix la missió professional del bibliotecari. El bibliotecari del segle xv, diu Ortega, havia de procurar la més gran acumulació de llibres possible, a causa de la seva escassetat: el bibliotecari havia de ser un «caçador de llibres». Al contrari, el bibliotecari del segle xx ha de ser un filtre a través del qual s'adquireixin i es conserven, ordenadament classificats, únicament els llibres necessaris. El bibliotecari no és, per tant, un simple administrador de la seva biblioteca sinó el seu creador i ha d'orientar els usuaris a través de la «selva salvatge» en què s'ha convertit l'actual producció bibliogràfica. Malgrat haver transcorregut quasi seixanta anys des del moment en què el pronuncià, el discurs d'Ortega continua sent actual i de la seva lectura sorgeixen idees i consideracions encara útils per a la nostra professió.

Si Ortega planteja el seu discurs des de la perspectiva de la filosofia de la història, Nicolau d'Olwer, a la cloenda, ho fa des de la perspectiva d'un historiador de la cultura i en la seva dissertació contempla el llibre com un element decisiu i determinant de la tradició cultural occidental que va des de Plató i Aristòtil, a la Grècia clàssica, fins al *Discurs del mètode* de Descartes, que obre les portes al darrer gran període de la nostra cultura moderna. En un erudit i brillant recorregut, Nicolau d'Olwer posa en relleu alguns moments crucials des de la perspectiva bibliogràfica: la penetració de la cultura grega, per mitjà del llibre, a la Roma de l'Imperi; l'estimulant paper de les biblioteques dels monestirs en els més obscurs temps de l'edat mitjana; la decisiva labor de les biblioteques orientals en la transmissió a Occident de la ciència i la filosofia dels temps clàssics; finalment, l'esplendor de les biblioteques renaixentistes, ja inventada la impremta, que ens introdueix en el món cultural d'avui.

En totes aquestes fases de la nostra cultura, el llibre, com a *decires escritos*—definició que Plató fa del llibre a *Fedro* i que Ortega explica llargament al seu discurs—és una peça clau per a la comprensió de l'avenç o el retrocés d'una cultura, és a dir, d'uns homes immersos en un entorn social determinat. A la vegada, les biblioteques, en certa manera, són aquells llocs on poden, certament, ser enterrats els llibres, encara que, com diu brillantment Nicolau d'Olwer, la biblioteca, gràcies al bibliotecari, és un cementiri amb una rara qualitat: «allò que s'enterra en una biblioteca pot ressuscitar».

L'IFLA, avui

El 59è Consell i Conferència General de l'IFLA s'ha celebrat al Palau de Congressos de Barcelona del 22 al 28 d'agost d'enguany, i s'hi ha tractat el tema: «La Biblioteca Universal. Les biblioteques com a centres per a la disponibilitat mundial de la informació». L'any vinent se celebrarà a l'Havana la 60 Conferència General, amb el tema «Biblioteques i desenvolupament social».

La missió de l'IFLA des de la seva creació ha estat la de vetllar per fer realitat la missió del bibliotecari, és a dir, adaptar la nostra professió a les variacions d'allò que el llibre significa com a necessitat social. Avui, mitjantçant les anomenades noves tecnologies al món de les comunicacions i als nous suports de la informació, és possible el que semblava una utopia: la Biblioteca Universal sense fronteres, que permetrà l'accés des de qualsevol lloc del món als milions de documents que avui existeixen. Tot això fa que la nova missió del bibliotecari sigui difondre i simplificar l'accés als documents, seleccionar la informació pertinent i guiar amb eficàcia l'usuari de les biblioteques dins d'aquesta nova «selva salvatge» en què s'ha convertit la producció documental del final de segle.

Reunió de les biblioteques europees usuàries del sistema automatitzat VTLS

Els dies 30 i 31 d'agost d'aquest any ha tingut lloc a Barcelona la 7a reunió anual del VTLS European Users's Group. El VTLS és el sistema automatitzat de biblioteques que ha aplicat la UAB.

El grup d'usuaris del VTLS europeu es va originar per

- crear un lloc comú per a tots els usuaris europeus del sistema per tal de considerar temes d'interès mutu;
- reunir i distribuir informació sobre temes d'interès per als usuaris europeus;
- fer arribar a VTLS Inc. les necessitats dels usuaris europeus sobre desenvolupament i millora del *software*.

Aquest any han assistit a la reunió representants de Finlàndia, de Suècia, d'Escòcia, de París, de Suïssa, d'Espanya, de Rússia i de Polònia i dels Estats Units.

A més del report general que va fer Fred Guy, president del grup europeu, sobre el creixement del grup, entre altres temes, el nou directori i el *newsletter*, VTLS Inc. i Hewlett-Packard van explicar l'estat actual de les companyies i van presentar nous productes, entre els quals destaquen:

- l'aplicació de l'estàndard Z39.50, el model client-servidor per recerca de la informació que facilitarà que diferents biblioteques amb diferents sistemes puguin accedir a altres sistemes de forma estandaritzada;
- la *Infostation*, un sistema d'accés multimèdia per a biblioteques automatitzades;
- la interfície ADA per a disminuïts visuals, que funciona amb el *software* Intelligent Workstation per a PC (*software* que s'aplicarà aquests curs a la UAB per consultar el catàleg de les biblioteques);
- l'AFAS, el nou subsistema d'adquisicions que funcionarà de manera integrada;
- una versió del sistema VTLS amb el sistema operatiu UNIX.

La UAB té previst d'aplicar properament alguns d'aquests productes.

Després, els presidents dels grups d'usuaris de cada país van fer una presentació sobre el seu grup i es va donar la benvinguda a dos nous grups d'usuaris: el polonès i el suís, que recentment han adquirit el sistema.

Una de les activitats més interessants que es realitzen en aquesta reunió anual són els grups de discussió. Els representants de cada país es reuneixen en diferents grups per tal d'intercanviar experiències i de parlar de millores del sistema.

Els grups que s'han reunit aquest any i que han comptat amb una nodrida representació de bibliotecaris de la UAB han estat els de préstec, catalogació/control d'autoritats, gestió del sistema, gestió de l'automatització, control de publicacions en sèrie, adquisicions, estadístiques i OPAC/ paraules clau.

ON TRUCAR ON ANAR

DIRECCIÓ DEL SERVEI DE BIBLIOTEQUES. Edifici A

Tel. 581 10 71 Direcció / Tel. 581 10 15 Secretaria / Fax 581 20 00
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 17 h

ARXIU GENERAL ADMINISTRATIU I HISTÒRIC. Edifici A

Tel. 581 20 27 Direcció
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 17 h

BIBLIOTECA GENERAL. Edifici A

Tel. 581 12 27 Préstec
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 20 h

SERVEIS CENTRALS. Edifici A

Secció de Préstec Interbibliotecari: Tel. 581 10 50
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 17 h

Secció de Procés Tècnic:

Tel. 581 10 51 Direcció / Tel. 581 16 34 Revistes
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 20 h

Secció d'Intercanvi de Publicacions: Tel. 581 11 93

Horari: de dilluns a divendres de 9 a 17 h

BIBLIOTECA DE CIÈNCIES. Edifici C

Tel. 581 22 83 Direcció / Tel. 581 19 06 Préstec
Tel. 581 16 35 Teledocumentació i Revistes

Horari: de dilluns a divendres de 8.30 a 1 h
dissabtes, diumenges i festius de 9 a 20 h

BIBLIOTECA DE CIÈNCIES DE LA COMUNICACIÓ. Edifici I

Tel. 581 14 92 Direcció
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 20.30 h

BIBLIOTECA DE CIÈNCIES SOCIALS. Edifici B

Tel. 581 18 18 Direcció / Tel. 581 18 01 Préstec
Tel. 581 18 19 Teledocumentació / 581 15 70 Revistes

Horari: de dilluns a divendres de 8.30 a 1 h
dissabtes, diumenges i festius de 9 a 20 h

BIBLIOTECA DE LLETRES. Edifici B

Tel. 581 17 63 Direcció / Tel. 581 18 65 Préstec
Tel. 581 12 88 Revistes / Tel. 581 21 84 Teledocumentació

Horari: de dilluns a divendres de 8 a 21 h

CARTOTECA DEL DEPARTAMENT DE GEOGRAFIA. Edifici B

Adscrita a la Biblioteca de Lletres. Tel. 581 17 51 Sala de consulta
Horari: dilluns i dimecres de 10 a 14 h i de 15 a 17 h

BIBLIOTECA DE L'INSTITUT DE DOCUMENTACIÓ I D'INVESTIGACIÓ MUSICOLÒGIQUES «JOSEP RICART I MATAS»

Adscrita a la Biblioteca de Lletres.
Av. República Argentina 1 - 08023 Barcelona. Tel. 237 14 12
Horari: de dilluns a divendres de 16.30 a 20 h

BIBLIOTECA DE MEDICINA. Edifici M

Tel. 581 19 18. Direcció
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 20 h

BIBLIOTECA DE MEDICINA. UNITATS DOCENTS:

Unitat Docent de Sant Pau.

Av. Sant Antoni M. Claret, 167, 08025 Barcelona. Tel. 456 19 00
Horari: de dilluns a divendres de 8 a 20 h

Unitat Docent de la Vall d'Hebron.

Pg. de la Vall d'Hebron s/n, 08035 Barcelona. Tel. 428 26 37 Secretaria
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 14 h i de 15 a 17 h

Unitat Docent de l'Hospital del Mar.

Pg. Marítim 25-29, 08003 Barcelona. Tel. 309 22 08
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 20 h

BIBLIOTECA DE VETERINÀRIA. Edifici V

Tel. 581 15 49 Direcció
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 20.30 h

HEMEROTECA GENERAL. Edifici I

Tel. 581 11 46 Direcció
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 20.30 h

BIBLIOTECA DE FORMACIÓ DE PROFESSORAT DE BELLATERRA. Edifici G

Tel. 581 14 30 Direcció
Horari: de dilluns a divendres de 9.00 a 20.30 h

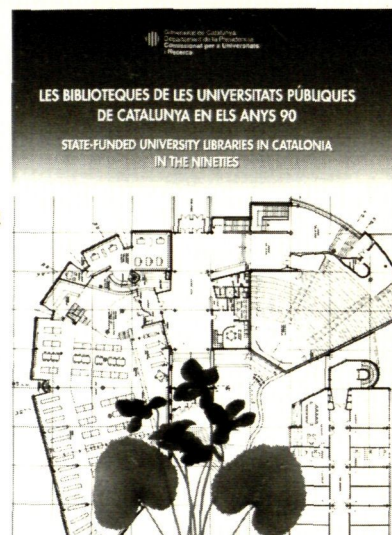
BIBLIOTECA DE TRADUCCIÓ I D'INTERPRETACIÓ. Edifici M

Tel. 581 13 55 Direcció
Horari: de dilluns a divendres de 8.30 a 20 h

BIBLIOTECA UNIVERSITÀRIA DE SABADELL

C/ Dels Emprius, 2, 08202 Sabadell
Tel. 728 77 02 Direcció / Tel. 728 77 01 Préstec
Horari: de dilluns a divendres, de 8 a 21 h

Les biblioteques de les universitats públiques de Catalunya en els anys 90 State Funded University Libraries in Catalonia in the Nineties

Bellaterra:

Universitat Autònoma de Barcelona, 1993

Amb motiu del 59è Consell de l'IFLA celebrat el mes d'agost passat, s'ha publicat una obra que dona a conèixer l'estat actual de les biblioteques de les universitats públiques catalanes. Començant per oferir una visió històrica de conjunt, s'aborda l'organització i les línies d'actuació que avui desenvolupen els serveis bibliotecaris dels centres d'ensenyament superior catalans. Tot seguit, es posen en relleu quines han estat les obres i els projectes principals realitzats o en via d'execució a cada universitat. Unes acurades làmines i figures els il·lustren i qualifiquen l'edició. El fet de disposar d'una bibliografia selecta, el directori dels diversos serveis bibliotecaris i la versió simultània de les contribucions en anglès acaben de significar i d'accentuar l'interès sobre el contingut d'aquesta publicació. En llegir-la, l'usuari directe o potencial podrà constatar una realitat viva i plena d'inquietuds, que es prepara a afrontar la nova etapa, marcada per la col·laboració i interdependència entre les diferents biblioteques, i la consegüent millora que representarà per als serveis oferts a la nostra comunitat universitària i investigadora.

V. A.

HAN COORDINAT AQUEST NÚMERO:

- Vicenç Allué
- Núria Balagué
- Rosa Fedi
- Joan Gómez Escofet
- Juan Morer

ADREÇA:

Biblioteca Informacions
Servei de Biblioteques
Edifici A
08193 Bellaterra
Barcelona (Spain)